

II. évfolyam 1. szám, 2018

STATISZTIKAI JELENTÉSEK

VETŐMAG-FORGALMAZÁS

2017. 07. 01. – 2018. 06. 30.

**Vetőmag-forgalmazás, 2017. 07. 01. – 2018. 06. 30.
II. évfolyam 1. szám, 2018**

Megjelenik évente
(2018. december 10.)
módosított dátum: 2019.01.15.

Szerkesztő
Bábáné Demeter Edit

Szerző
Medináné Lázár Virgilia
lazar.virgilia@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf. 944
Telefon: (+36 1) 217-1011
Fax: (+36 1) 217-4469
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://asir.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

Ezen kívül figyelmébe ajánljuk az Agrárstatisztikai Információs Osztály adatgyűjtéseinek összefoglalóit, valamint a rendszeresen megjelenő Agrárpiaci Információkat, amely áttekinti a főbb gazdasági folyamatokat és statisztikai eredményeket.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Információ az adatgyűjtésről.....	3
A szántóföldi növények vetőmag előállítása és forgalma.....	4
A zöldségfélék vetőmag-előállítása és forgalmazása	12
Külkereskedelem.....	13
Melléklet: Ábrák és táblázatok.....	14

Információ az adatgyűjtésről

Az adatgyűjtés a statisztikai törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet előírásai szerint történik, figyelemmel a 138/2004/EK-rendeletre. Az adatok összesítése után a kiadvány évente egyszer jelenik meg. A statisztikai jelentés célja a hazai termesztésű és importból származó fémzárolt vetőmagvak forgalmazásának mennyiségi és értékbeni meghatározása a szántóföldi növények és a zöldségfélék (beleértve a szántóföldi termesztést is) egyes kategóriáiban. Az Agrárgazdasági Kutató Intézet 2016-ban kezdte meg az adatfelvételt eltérő tárgyévvel.

2017. tárgyévben 633 vetőmag-forgalmazással, szaporítással foglalkozó vállalkozás, illetve fajtatulajdonos cég tartozott az adatszolgáltatói körbe, amelyeknek 57 százaléka küldte be a tárgyidőszakra (**2017. július 1. – 2018. június 30.**) vonatkozó forgalmi adatait. A beérkezett adatok aránya az előző év azonos időszakához képest elmaradt 8 százalékkal ugyan, de a forgalmi adatok alapján a lefedettség mutató sokkal jobban alakult. A megfigyelt időszakban előállított és fémzárolt vetőmag képezi a következő vetési szezon vetőmag alapanyagát. A statisztikai felmérés a mezőgazdasági végfelhasználóknak értékesített szaporítóanyag volumenét és forgalmi értékét tartalmazza.

Hazánk **vetőmag-szaporító területe 2017-ben a**

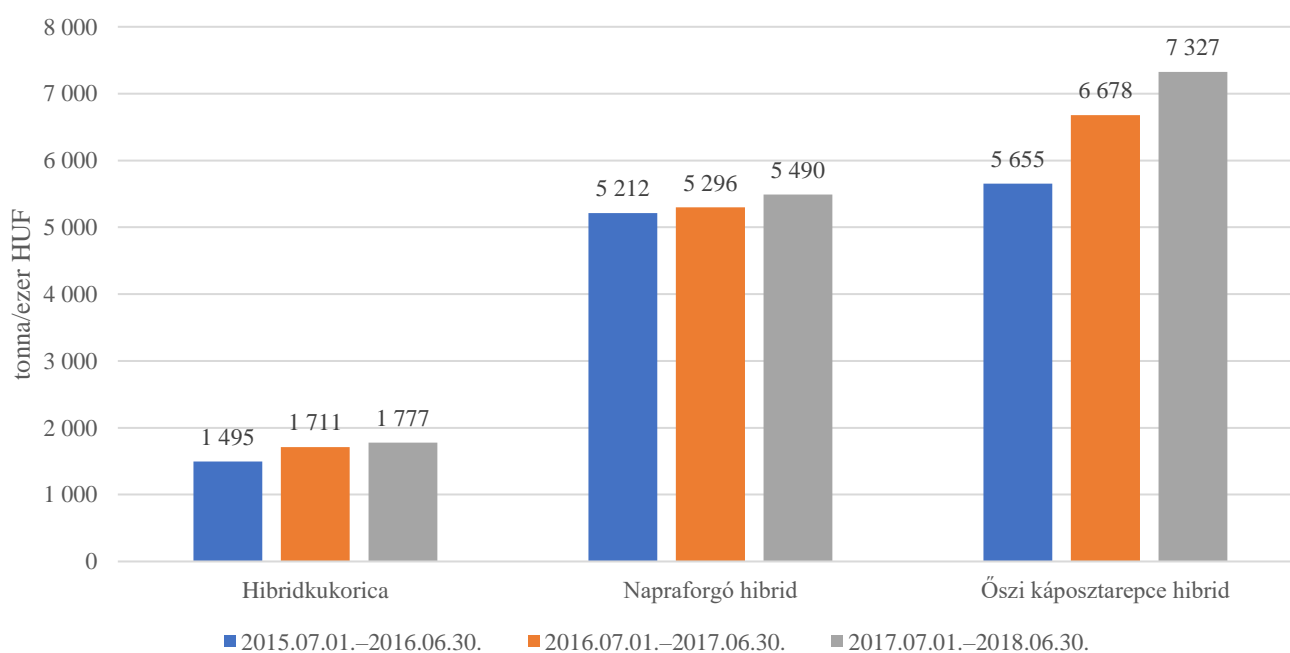
Nébih adatai szerint elérte a **118 950 hektárt**, ez 12 százalékos csökkenést jelent 2016-hoz képest. A szaporító terület évről évre változó tendenciát mutat. Az előállított és fémzárolt vetőmagok mennyisége 2004-től kezdve 2014-ig 300 ezer tonna alá esett, azonban 2015-től újra elérte az uniós csatlakozás előtti szintet. 2017-ben összesen **322 704 tonna** vetőmag fémzárolására került sor, amely a területcsökkenés ellenére nem változott 2016-hoz képest.

A hazai vetőmagkereskedelem éves szinten mintegy 100 milliárd forintos forgalmat bonyolít. Az értékesítés felét a kukorica, a napraforgó és az őszi káposztarepce forgalma adja. 2017-ben az összes szaporító területen 93 faj 1 358 fajtája kerül előállításra.

Magyarországon a szántóföldi növények esetében minden olyan vetőmag tételt fémzárolni kell, amely köztermesztésbe, illetve továbbszaporításra kerül, valamint, amit kivitelre szánnak.

A hazai termelők vetőmag felhasználás területi részarányait tekintve továbbra is a Nemzeti Fajtajegyzékben megtalálható fajtákat részesítik előnyben. A gazdák viszont az őszi rozs, tavaszi búza, őszi és tavaszi durum búza esetében az EU-s Fajtajegyzék listájáról választanak szívesebben. A tavaszi árpánál a területi megoszlás aránya a hazai és a külföldi vetőmag felhasználása között nagyjából egyenlő.

1. ábra: **Fémzárolt hibridvetőmag-forgalmazás jelentett mennyisége**

Forrás: Agrárstatisztikai Információs Osztály

A szántóföldi növények vetőmag előállítása és forgalma

Kalászos gabonából (őszi és tavaszi) 2017-ben a Nébih éves beszámolója alapján 39 788 hektáron állítottak elő vetőmagot, amely 2016-hoz képest 14 százalékos visszaesést jelentett. Az őszi és tavaszi kalászosoknál is egyre inkább teret nyertek a külföldi nemesítésű fajták vetőmagjainak használata.

2017-ben a dobogós helyeket tekintve az első és második helyen hazai nemesítésű őszi búza fajta szerepelt, a harmadik helyet pedig egy külföldi fajta foglalta el. Az első három helyen álló fajta a szaporító területnek mintegy 22 százalékát adta (4 786 ha). Őszi árpánál azonban három európai nemesítésű fajta állt a dobogó első három fokán, amelyek a teljes területnek 47 százalékát tették ki (2 374 ha). Az őszi durum búza és tritikálé esetében az első három helyen vegyesen szerepelnek a hazai és az európai fajták, de területi arányukat alapul véve még mindig a hazai fajtákat vetik szívesebben a gazdák. Az első három helyezett területi aránya az őszi tritikálé esetében 39 százalék (1 010 ha), míg az őszi durum búzánál 53 százalék (696 ha) volt. Az őszi rozs vetőmag előállításához kizárólag uniós (nem hazai) fajtákat használtak, a dobogósok területi részaránya a teljes rozs szaporító terület (885 ha) 75 százalékát tette ki (664 ha). Nyomon követhetőség és átláthatóság szempontjából az őszi rozs a "legtisztább" növényfaj, hiszen összesen 6 fajtát vetnek a gazdák szaporítás céljából.

Tavaszi árpából szinte kizárólag európai uniós fajtákat, míg tavaszi búzából és zabból az európai fajták mellett hazait is vetettek a gazdák. 2018-ban tavaszi árpából a dobogós helyen végzett fajták szaporító területének aránya 36 százalék volt, amely 372 hektárt tett ki. Tavaszi zabnál a dobogó első két fokán külföldi fajta található, míg a harmadik helyre hazai fajta került. Az első három helyezett területi aránya a teljes szaporító terület 53 százalékát (366 ha) adta.

A hibrid növényeknél elsősorban Nyugat-Európából, illetve az Egyesült Államokból származó szaporítóanyagokat használnak a gazdák. A külföldi nemesítésű fajták legalább olyan jó terméseredményeket érnek el hazánkban, mint a nemesítést végző európai, illetve tengerentúli országokban.

Magyarországon a termelők körében a kalászos gabonaféléknél továbbra is a nem fémzárolt vetőmagok

nagyarányú használata jellemző, vagyis az árutermesztésből származó gabona magját vetik vissza. Ennek több oka is van: 1. Az uniós csatlakozás óta nem köti jogszabály a támogatás eléréséhez a kötelező fémzárolt vetőmag használatát. 2. Magyarországon nem működik az ún. „nyomon követési rendszer” (a durum búza kivételével) a kalászos gabonáknál. A hazai malomipar nem köti fajtához a felvásárlást. 3. A vetőmag érvényességi idejét csak a minőségi minimum határértékhez kell igazítani, vagyis nem kell évente kötelezően újra fémzáróltatni. Ez nagy mértékben kihatott a fémzárolt vetőmagvak felhasználására, illetve a szaporító területek nagyságára is. 4. Az Európai Unióból korlátlanul érkező fémzárólt vetőmagok, ezeket már nem kell újra címkézni a felhasználás előtt.

A fémzárólt vetőmag használata a kalászosoknál nem éri el a 30 százalékot sem. A hazai termesztésben felhasználható fémzárólt vetőmag kalászos gabonafélékből akár 40-50 százalékos felújítási arány elérését is lehetővé teszi. Az EU átlagához viszonyítva ez az arány közepesnek mondható.

Az összesített adatok alapján kukoricából, napraforgóból és őszi káposztarepcéből szinte kizárólag hibrid fajtákat használnak a gazdák árúnövény-termesztésre (1. ábra). A kalászosoknál is megjelentek a fajtahibridek, elsősorban a rozs, a búza és az árpa esetében. Hibrid búzából 115 (1 fajta), hibrid rozsból 161 (4 fajta), míg hibrid árpából 145 hektáron (1 fajta) történt vetőmag előállítás 2017-ben. A hagyományos fajták összes szemlézett területéhez képest a hibrid fajták szaporító területe őszi búza esetében 0,5, az őszi árpánál közel 3, az őszi rozsnál pedig 18 százalékot tett ki. A teljes kalászos szaporító területnek pedig 1 százalékát teszik ki az őszi gabonafélék hibridjei. A hibrid vetőmagokat általában magasabb áron értékesítik, mint a hagyományos fajtákat, hiszen ezek a magok csak egyszer használhatók fel (az adott fajtára jellemző tulajdonságok és a homogenitás megtartása mellett). A nemesítő házak, illetve fajtatulajdonosok célja olyan fajták, illetve hibridek folyamatos előállítása, amelyek kiváló alkalmazkodó-képességükkel tolerálják az időjárás viszontagságait, a talajadottságok különbségeit, valamint a kórokozók és kártevők okozta kártételeket.

1. táblázat: Szántóföldi növények vetésterülete, hektáronkénti vetőmagszükséglete és egységára** a megfigyelt időszakban

Megnevezés	Vetésterület, ha			Vetőmag- szükséglet, kg/hektár	Egységár**, ezer HUF/tonna		
	2016	2017	2018		2015.07.01.– 2016.06.30.	2016.07.01.– 2017.06.30.	2017.07.01.– 2018.06.30.
Cukorrépa	15 549	16 061	14 986	2,8-3,0	13 516	16 172	15 950
Őszi búza	985 887	965 997	948 594	175-200	102	108	109
Őszi árpa	239 805	233 314	215 491	175-200	95	100	106
Kukorica	1 089 426	1 014 188	1 029 487	21-25	1 479	1 591	1 777
Napraforgó	632 982	658 711	604 384	6-8	5 282	5 591	5 490
Szója	66 458	65 834	59 632	100-130	278	392	380
Őszi káposztarepce	235 962	293 184	307 892	3,5-6	5 920	6 482	7 327
Burgonya	12 358	10 470	10 509	1 200-4 000	211	183	213
Durum búza (őszi)	14 077	33 000	35 327	170-220	118	121	121
Lucerna (telepítés)	33 636	56 248	51 000	20-25	1 397	1 606	1 267
Rozs	27 000	27 421	30 746	130-140	—	144	165
Tritikálé	116 000	98 256	99 406	200-220	—	108	101
Zab	36 000	36 097	35 135	130-140	—	—	93
Tavaszi búza	11 118	13 212	13 393	175-200	99	96	97
Tavaszi árpa	72 594	55 129	47 777	180	91	95	98
Borsó (száraz)	18 566	14 315	14 563	250-300	187	183	170
Takarmánycélú fűfélék	11 120*	11 040*	11 000*	40	675	697	555
Szemes cirok	8 580	4 030	3 121	15-20	1 556	1 798	1 914
Silócirok	—	7 236	4 567	18-20	1 545	1 884	2 391
Herefélék	5 500*	6 200*	6 000*	20	1 298	1 101	801
Olajtök	5 000*	3 400*	3 000*	5	9 236	7 689	5 003
Mézontófű	—	—	—	8	985	869	648
Olajretek	—	—	—	8-10	315	459	365
Fehér mustár	—	—	—	15-20	365	406	355

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály; **egységárak változása függ az 1 ha-ra kijuttatott vetőmag mennyiségétől, fajtától, szaporítási foktól és vetési technológiától; KSH, NAK; * becstült adatok

A VSZT által minden évben a kalászos gabonákra meghatározott és közzétett tájékoztató ártól a kereskedők eltérhetnek, a gazdák számára viszont irányadó a költségeik kialakításakor. Ez a tájékoztató ár 2017 őszén 92 000 Ft volt tonnánként, 2018 tavaszára az ár

nem változott. 2009 és 2016 között az ár rendkívül ingadozott, azonban 2016-tól 90 ezer forint körül alakulnak a meghirdetett árak. Az egységárakat tekintve az őszi gabonaféléknél a rozs képviseli a legnagyobb értéket, majd azt követi a durumbúza, az őszi búza és az

őszi árpa, míg a sor végén 2017-ben a tritikálé végzett. A tavaszi kalászosok vetőmagjai alacsonyabb áron értékesíthetők, mint az őszié. Értékesítési átlagárak alapján sorrendben a következők voltak: tavaszi árpa, tavaszi búza valamint a zab. Az 1. táblázatban feltüntetett nettó egységárak változását nem mindig egyértelműen egy egységnyi vetőmag árának drágulása vagy árcsökkenése okozza, hanem befolyásoló tényezőként hatnak: **az egy hektárra kijuttatott vetőmag mennyisége** (ezen a gazdák tudnak változtatni vetésenként), **a fémzárolt fajta szaporítási foka**, valamint **a vetési technológia**.

Az adatgyűjtés során a legfontosabb növényfajok vetőmagszükségletei (általunk megfigyelt, illetve tényleges), valamint felújítási arányuk kerültek rögzítésre. A közvetlen támogatásban részesülő, fémzárolt

vetőmag használati kötelezettség alá tartozó növényfajok, valamint a szántóföldi hibrid növények (napraforgó, kukorica, repce), a cukorrépa és durum búza esetén a felújítási arány elérheti a 100 százalékot. A zöldítés miatt előtérbe kerülő mézontófü, olajretek és fehér mustár szaporítása fontossá vált Európában. Felhasználásukban további növekedés várható 2017-től hazai szinten is, 2018-ra már 70 ezer hektáros termőterület növekedést prognosztizálnak a zöldtrágya növények esetében. Ezen a növényfajok előállított vetőmagjainak jelentős hányada továbbra is exportra kerül. A beérkezett forgalmi adatok alapján a mézontófü forgalma 2,5-szeresére, az olajreteké 1,5-szeresére nőtt, míg a fehér mustár vetőmag iránti kereslet az előző megfigyelt szezonthoz képest 30 százalékkal emelkedett (2. táblázat).

2. táblázat: Szántóföldi növények felhasznált és tényleges vetőmagszükséglete, valamint felújítási arányuk a megfigyelt időszakban, 2017.07.01.–2018.06.30.

Megnevezés	Vetőmag-forgalmazás mennyisége, tonna	Tényleges vetőmagszükséglet (számított), tonna	Felújítási arány, százalék
Cukorrépa	40	40	100
Őszi búza	97 816	193 199	50
Őszi árpa	21 006	43 098	45
Kukorica	22 638	22 648	100
Napraforgó	3 835	3 928	100
Szója	5 411	6 559	100*
Őszi káposztarepce	1 160	1 230	95
Burgonya	3 528	31 527	...
Durum búza	4 246	7 065	100
Lucerna	577	1 275 (egyszeri vetésnél)	...
Rozs	1 185	3 993	30
Tritikálé	6 794	19 881	34
Tavaszi búza	1 466	2 678	55
Tavaszi árpa	4 725	9 555	50
Borsó (száraz)	1 841	3 640	51
Takarmánycélú fűfélék	237	440	—
Szemes cirok	103	103	—
Silócirok	99	99	—
Herefélék	65	—	—
Olajtök	3	—	—
Mézontófü	300	—	100
Olajretek	356	—	100
Fehér mustár	268	—	100

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

* ez az arány változhat a közvetlen támogatási rendszerben megfoglalmazottak alapján
... nincs adat, — alapadat hiányában nem számítható ki

Hazánk időjárását tekintve a nyarak egyre forróbbak és a kellő mennyiségű csapadék is csak rövid ideig jellemzi a nyári hónapokat, ezáltal a gazdák a biztosabb termés eléréséhez egyre inkább előnyben részesítik az őszi vetésű kalászosokat a tavaszi vetésűekkel szemben. Amennyiben a mezőgazdasági termelő a vetésforgójába tavaszi kalászoszt épít be, akkor figyelnie

kell, hogy a vetőmag minél hamarabb (talajhőmérséklet és -nedvesség figyelembevételével) magágyba kerüljön. Ezzel biztosítja, hogy mire a tavaszi és nyári eleji száraz napok elérkeznek, addigra a növény olyan fejlettségi szintet ér el, amivel komolyabb károsodás nélkül átvészeli az aszályos időszakot.

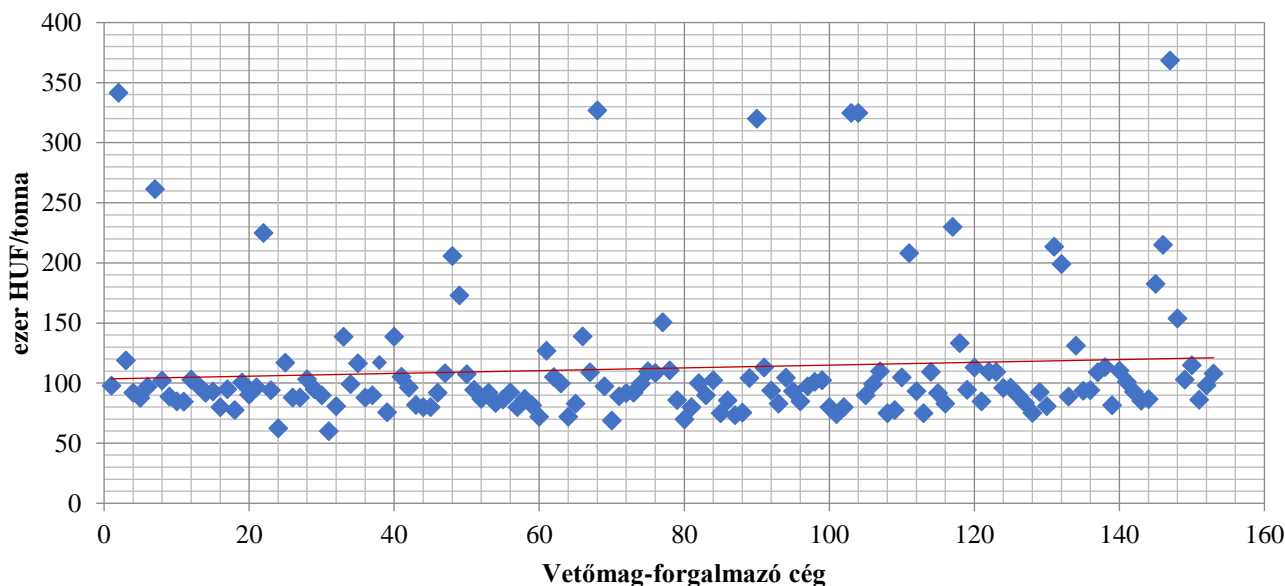
A Nébih az éves beszámolójában minden évben közzé teszi, hogy mekkora területen állították elő az őszi és a tavaszi kalászosok szaporítóanyag-szükségletét, amely a következő évi árunövény-termesztés alapanyagául szolgál (lásd a Mellékletben, 8. és 9. ábra). Az őszi kalászosok közül 2017-ben az őszi búza szaporító területe volt a legnagyobb (21 754 ha), erről a területről nagyságrendileg (átlagosan 4,5 tonna/hektárral számolva) 98 ezer tonna őszi búza vetőmag takarítható be. Amennyiben a vetőmag minőségileg is megfelel az uniós előírásoknak, abban az esetben ennyi fémzárolt vetőmaggal lehet számolni, ezáltal az őszi búza esetében elérhető lenne az 50 százalékos felújítási arány. Az őszi árpa esetében 4,5 t/ha-os átlag-terméssel számolva mintegy 23 ezer tonna (fémzárolt) vetőmag kihozatala érhető el. Az éves vetőmagszükséglet alapján árpa esetében is teljesíthető lenne az 45 százalékos felújítási arány.

A tavaszi gabonafélék jóval kisebb arányban kerül-

nek szaporításra, valamint vetésre, mint az őszi gabonák. A szaporító területek nagyságát illetően a tavaszi árpa (1 973 ha) és a homoki zab (3 417 ha) a legelterjedtebb tavaszi gabona. A homoki zab hazánkban a zöldítési program miatt került előtérbe. Tavaszi árpából mintegy 7 ezer tonna vetőmagot állítottak elő 2017-ben, homoki zabból pedig 10 tonnát. A hazai előállítású tavaszi árpa vetőmag a teljes vetésterület 50 százalékára elegendő.

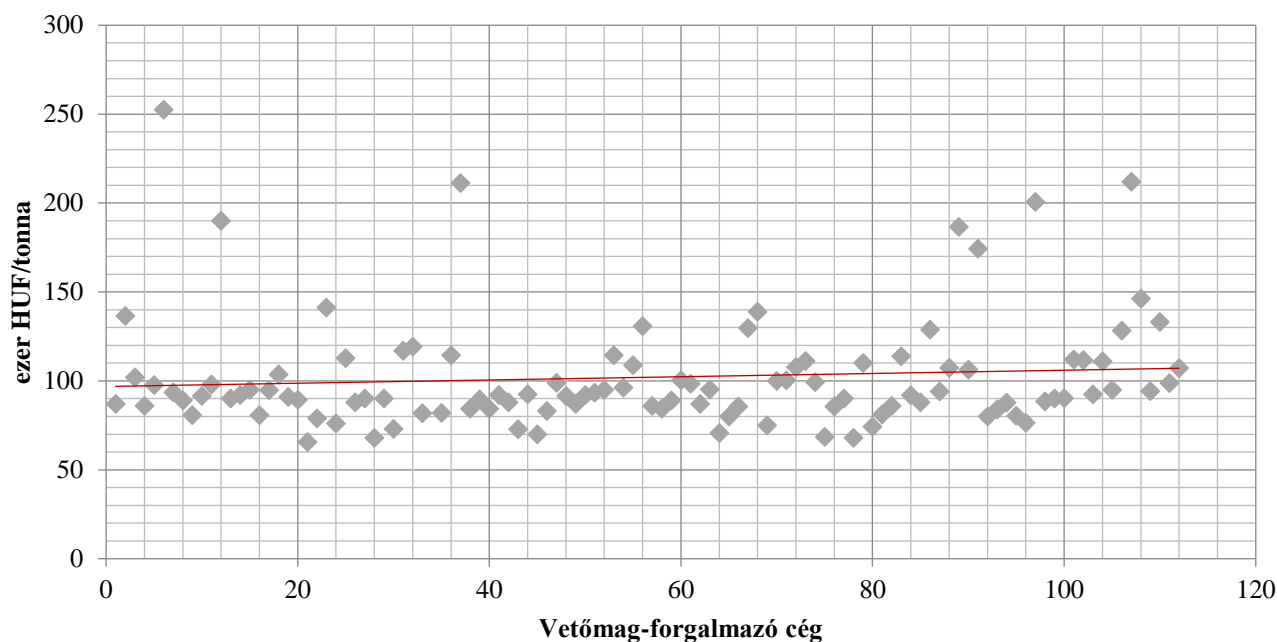
A 2–7. ábrán trendvonal segítségével mutatjuk be, hogy a legjelentősebb szántóföldi növények vetőmagjainak értékesítési átlagára hogyan alakult a forgalmazóknál a vizsgált időszakban. (Egy pont egy cég átlagárának felel meg.) Az őszi búzánál megfigyelhető, hogy egyes tételeket 300 ezer Ft/tonna feletti áron is értékesítettek a forgalmazók, ezek elit vetőmagok felhasználására utalhatnak (2. ábra). Az őszi árpa esetében ezt a minőségi kategóriát a 200 ezer Ft/tonna feletti átlagár jelöli a beérkezett adatok alapján (3. ábra).

2. ábra: Az őszi búza vetőmagjának értékesítési átlagára 2017 őszén

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

3. ábra: Az őszi árpa vetőmagjának értékesítési átlagára 2017 őszen

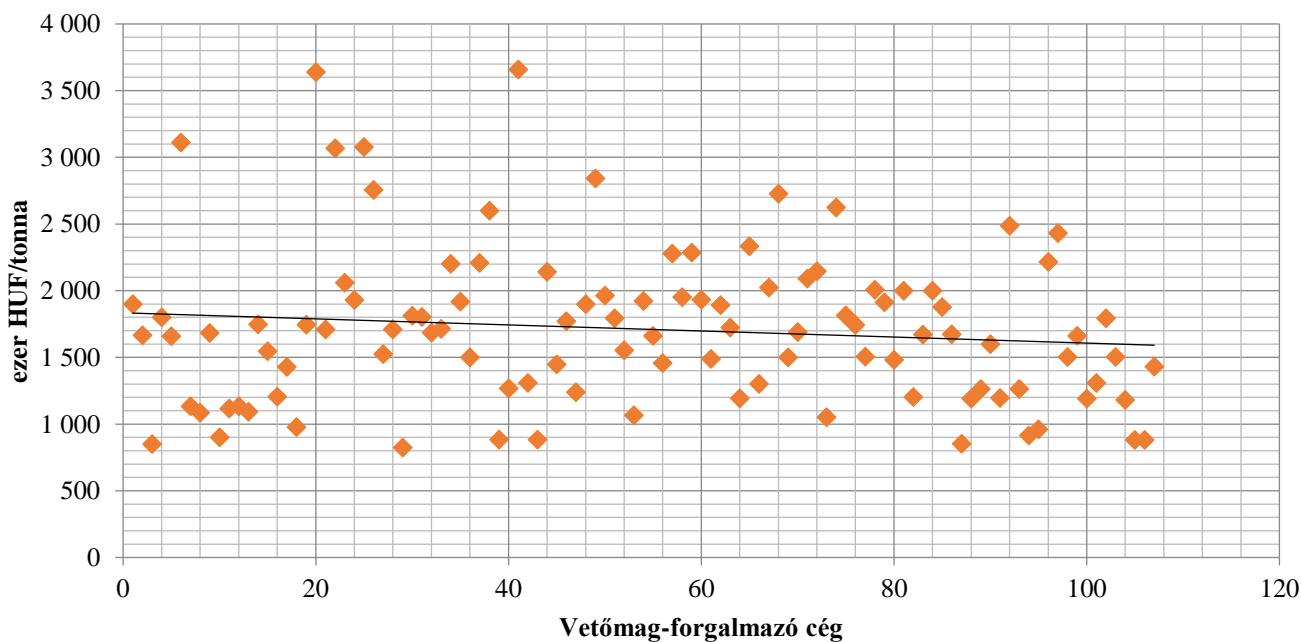

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A hibridkukorica-vetőmag 1 tonnára vetített értékesítési ára 1,8 millió Ft körül alakult a megfigyelt időszakban. A magasabb áron értékesített vetőmagok árai a kisebb eladott tétel miatt alakultak ki, vagy az

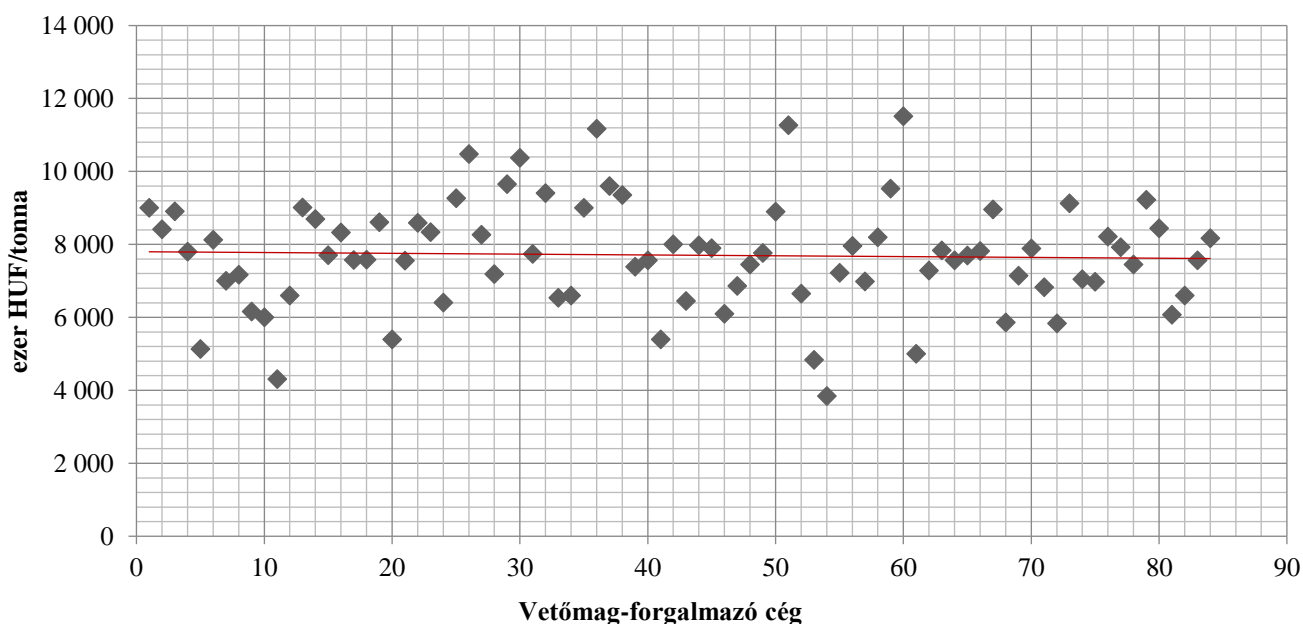
éresi csoport, illetve egyéb minőségi kategória befolyásolta. Az átlagár alatti árak mögött az értékesített tételek nagyobb mennyiségben való értékesítése, illetve a forgalmazók piacmegtartó pozíciójának szem előtt tartása húzódhat meg (4. ábra).

4. ábra: A hibridkukorica-vetőmag értékesítési átlagára 2018 tavaszán

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

5. ábra: Az őszi káposztarepce hibrid vetőmag értékesítési átlagára 2017 őszén

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

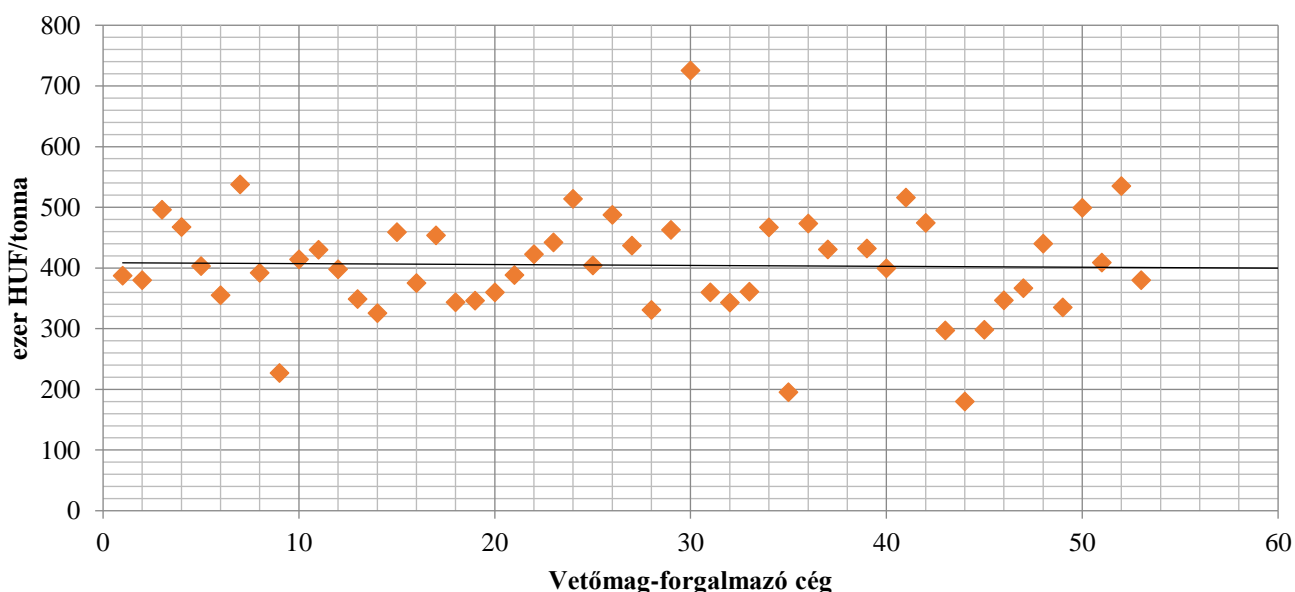
Az őszi káposztarepce hibrid vetőmagjának tonnánkénti értékesítési átlagára a 2017-es vetési szezonban 7,3 millió Ft körül alakult. Az elmúlt 10 évben a repce vetésterülete 200–260 ezer hektár között mozgott, azonban 2017-ben megközelítette a 300 ezer hektárt (5. ábra).

A szójabab termelése az elmúlt években fókuszba

került, ugyanis a szójaimport kiváltását szeretnék a hazai termesztéssel elérni. Az 2015–2017 termőterületi adatai alapján megfigyelhető, hogy 60–70 ezer hektár között megállapodott a szója vetésterülete, ez várhatóan nem is fog tovább növekedni.

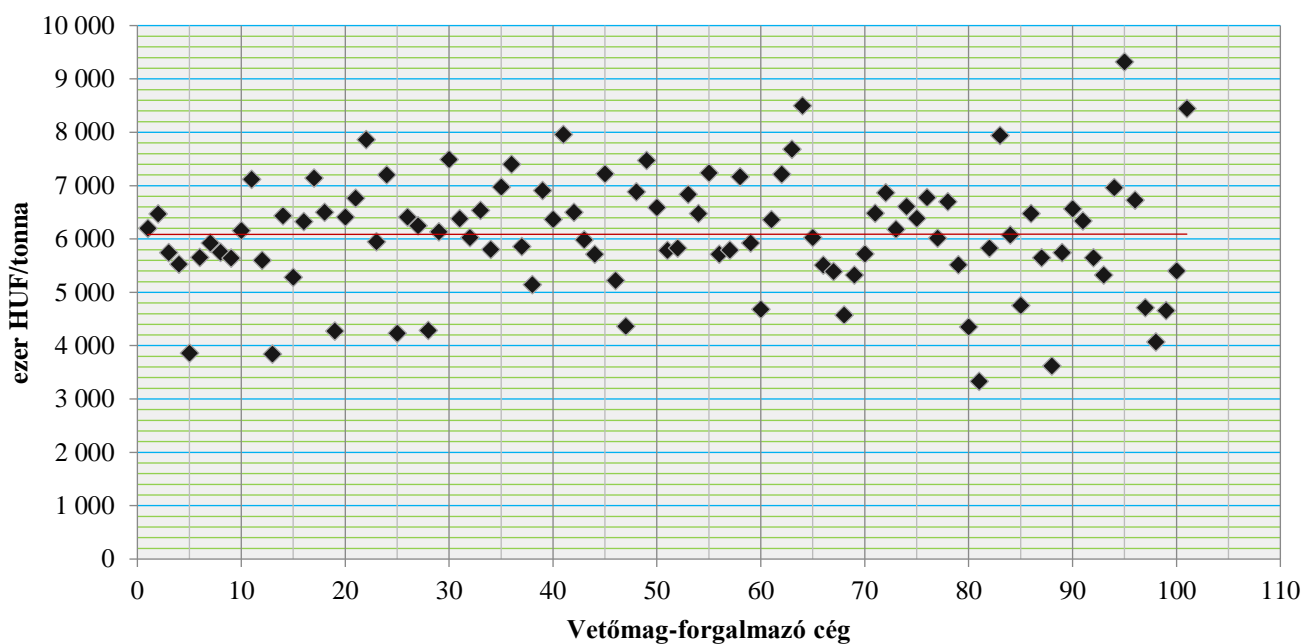
2018 tavaszán 1 tonna szójabab vetőmagért a kereskedők 379 ezer forintot kértek el átlagosan a beérkezett adatok alapján (6. ábra).

6. ábra: A szójabab vetőmag értékesítési átlagára 2018 tavaszán

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

7. ábra: A napraforgó hibrid vetőmag értékesítési átlagára 2018 tavaszán

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A hibrid napraforgó tonnánkénti ára 2018 tavaszán 5,5 millió Ft volt, a tavalyi évhez képest nem történt árváltozás (7. ábra). Azonban a hektáronkénti vetőmagszükséglet – az egyre jobb adottságú hibrideknek

köszönhetően – folyamatosan csökken, vagyis az ár-emelkedést kompenzálja a kijuttatandó mennyiség. A napraforgó vetésterülete 2015–2017 között 600–660 ezer hektár között alakult.

A zöldségfélék vetőmag-előállítása és forgalmazása

2018-ban 92 100 hektáron termesztettek zöldségféléket a KSH adatai szerint, legnagyobb területen zöldborsót és csemegekukoricát állítottak elő (3. táblázat).

A csemegekukorica vetésterülete 2015–2017 között átlagosan 32–36 ezer, a zöldborsóé 16–22 ezer hektár között alakult. Paprikát, fűszerpaprikát és paradicsomot fajonként 1,9–2,6 ezer hektáron termesztettek az elmúlt 3 évben. A sárgarépa és a petrezselyem

is hasonló nagyságrendű területen került előállításra, termékenként 1,6–2,0 ezer hektáron. A beérkezett adatok alapján számított átlagarak a felhasználás típusa, származása és érési kategóriájának sokszínűsége miatt nagy szórást mutatnak, így a használt módszertanban további paramétereket kell figyelembe vennünk, ezért nem kerültek publikálásra.

3. táblázat: Zöldségfélék vetésterülete, forgalmazott vetőmagmennyisége és egyéb paraméterei 2018-ban

Megnevezés	Vetésterület, hektár 2017	Vetésterület, hektár 2018*	Vetőmag-forgalmazás mennyisége, kg	Tényleges vetőmagszükséglet, kg	Vetőmag-szükséglet, kg/hektár
Zöldségfélék összesen	94 114	92 100			
Csemegekukorica	36 623	35 800	447 135**	360 000	9–10
Pattogatni való kukorica	—	—	5 212	—	9
Paradicsom	2 191	1 700	347	1 700	1
Paprika	2 425	1 630	732	1 630	1
Sárgarépa	1 571	1 500	1 002	6 000	4
Petrezselyem	1 675	—	6 404	7 548 ^{a)}	2-4
Zöldborsó	22 874	22 800	405 115	5 700 000	250–300
Fűszerpaprika	1 971	—	3 521	1 948 ^{a)}	1

Forrás: KSH, *NAK adatok, előírányzott vetésterület, **a másodvetés mennyiségét is tartalmazza, a) becslült adat

Külkereskedelem

Magyarország a világ hatodik legjelentősebb vetőmag-előállítója, évente közel 100 ezer tonna vetőmagot értékesítünk a külföldön. Az export a teljes vetőmagtermelés valamivel több mint egyharmadát adja. A világ vezető vetőmag-szaporítói: Franciaország, Hollandia, Egyesült Államok, Németország és Chile.

A hazai vetőmagexport legnagyobb része 2018-ban (január-október) Lengyelországba, Szlovákiába, Auszt-

riába, Németországba és Olaszországba irányult. Exportunk legmeghatározóbb növényfajai értékben: a kukorica, a búza és a napraforgó voltak.

Az importadatok alapján megállapítható, hogy kukorica- és napraforgó hibridből, valamint vetőburgonyából hozzuk be a legnagyobb mennyiséget. Értékben a legtöbbet Németországból, Olaszországból és Lengyelországból importáljuk. (4. táblázat).

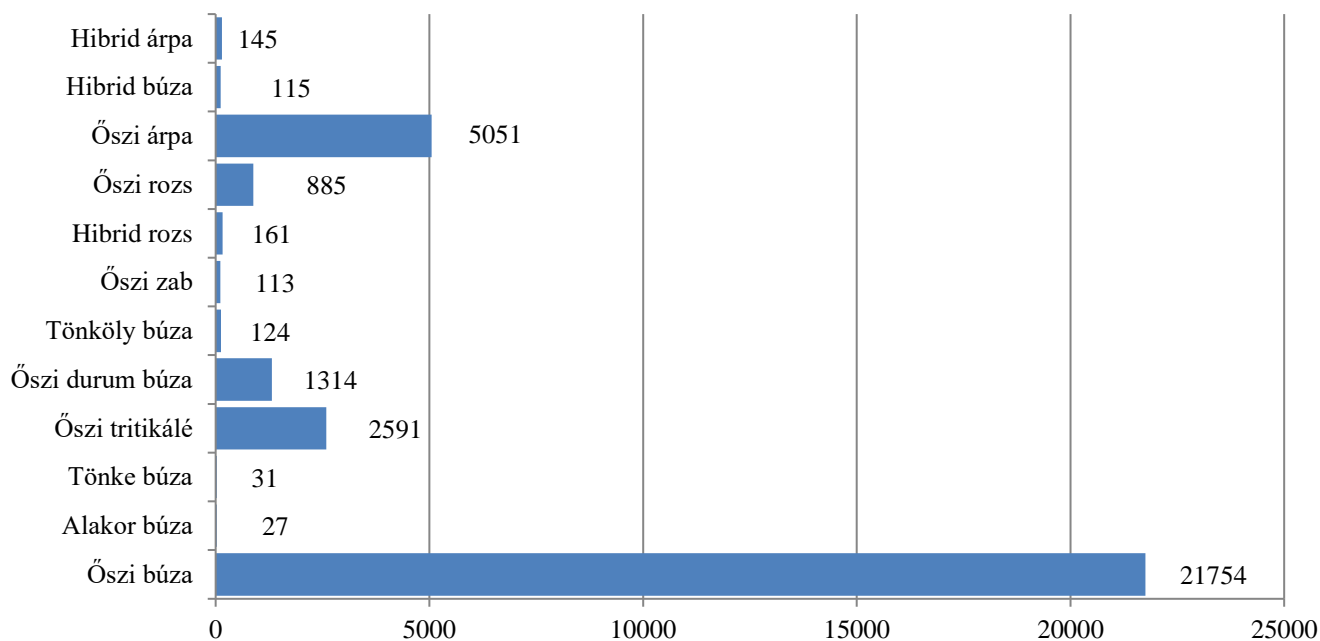
4. táblázat: Szántóföldi és zöldségnövények vetőmagjainak külkereskedelmi forgalma 2018*-ban

Megnevezés	Import		Export	
	millió HUF	tonna	millió HUF	tonna
Vetőburgonya frissen vagy hűtve	757	5 129	57	100
Keménybúza (durumbúza) vetőmag	36	269	245	3 677
Rozs vetőmag	73	291	64	441
Árpa vetőmag	126	571	278	1 861
Zab vetőmag	13	74	80	509
Kukorica vetőmag	15 139	14 204	57 605	53 157
Cirokmag, vetésre	41	51	40	33
Köles és hasonló pázsitfűfélék vetőmag	1	1	1	5
Szójabab vetőmag	117	377	341	1 391
Lenmag, törve is, vetésre	64	96	18	38
Alacsony erukasav tartalmú repce- vagy olajrepce mag, törve is, vetésre	6 189	2 403	4 951	2 151
Napraforgómag vetésre	9 379	4 168	11 228	3 605
Mustármag vetésre	466	1 751	497	1 822
Mákszem vetésre	84	13	21	1

Forrás: KSH, *2018. január-október

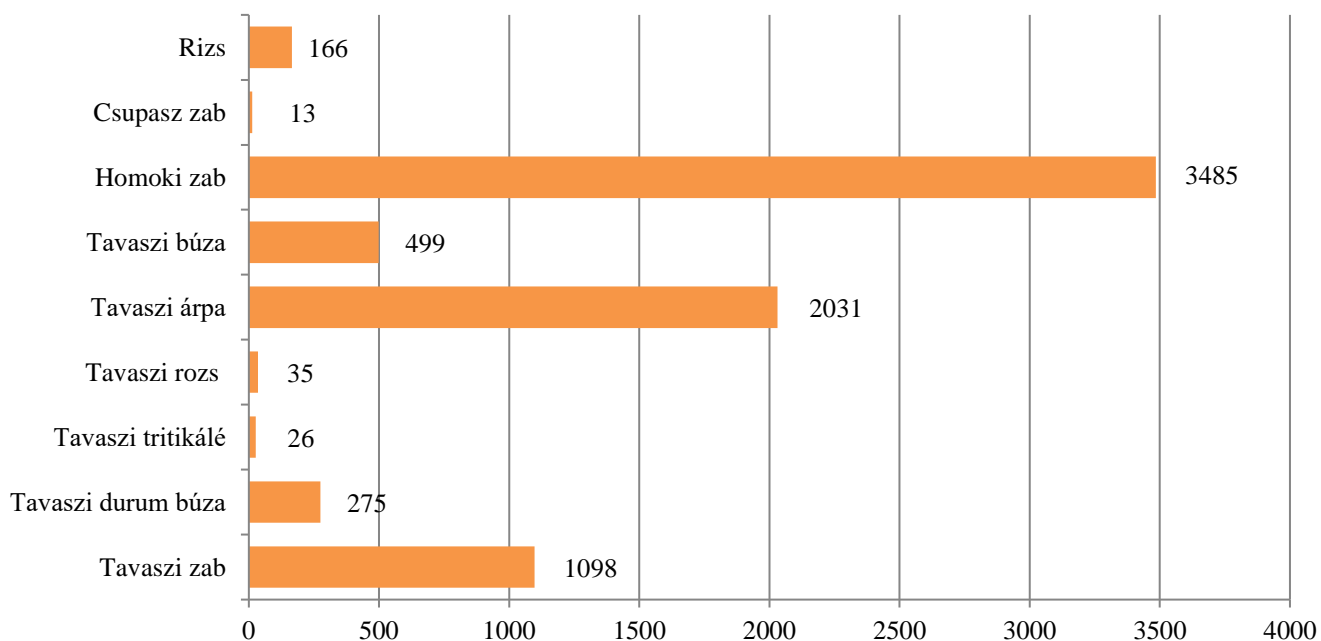
Melléklet: Ábrák és táblázatok

8. ábra: Az őszi kalászosok szemlézett vetőmag-szaporító területe 2017-ben, ha

Forrás: Nébih

9. ábra: A tavaszi kalászosok bejelentett vetőmag-szaporító területe 2018*-ban, ha

Forrás: Nébih, *nem végleges adatok

5. táblázat: Szántóföldi növények ezermagtömege és hektáronkénti vetőmagszükséglete, valamint a csírázó-képességi és tisztasági jogszabályi minimumkövetelmények

Megnevezés	Ezermagtömeg, g	Csírázóképeség, %, min	Tisztaság, %, min	Vetőmagszükséglet, csíra/ha
Cukorrépa	15–40	80	97	100 ezer
Őszi búza	40–45	90	99	5,0–6,5 millió
Őszi árpa	37–42	90	99	4,5–5,5 millió
Kukorica	150–400	90	99	50–80 ezer
Napraforgó	55–75	85	98	45–55 ezer
Szója	120–200	80	99	500–600 ezer
Őszi káposztarepce	4–6	85	98	0,5–1,0 millió
Burgonya 25–35mm – 1,2 t/ha	25 kg	—	—	49,2 ezer
35–45mm – 2,2 t/ha	—	—	—	46,2 ezer
45–55mm – 4 t/ha	—	—	—	44 ezer
35–55mm – 3,3 t/ha	67 kg	—	—	49,5 ezer
Durumbúza	40–45	—	—	3,8–4,3 millió
Lucerna	2–2,5	80	98	8,0–9,0 millió
Rozs	30–34	85	—	4,0–5,0 millió
Tavaszi búza	40–42	85	—	5,0–5,2 millió
Tavaszi árpa	35–42	90	—	4,0–5,5 millió
Borsó (száraz)	150–300	80	99	1,0–1,3 millió
Takarmánycélú fűfélék	2–22	85	—	5,0–60,0 millió
Szemes cirok	25–35	75	—	600–700 ezer
Silócirok	28–33	80	99	200–300 ezer
Herefélék	1,6–3,2	80	98	4 millió
Olajtök	100–300	85	98	17–20 ezer
Mézontófü	1,4–1,8	85	96	5,0 millió
Olajretek	8–11	85	97	2,4 millió
Fehér mustár	4–8	85	98	1,6 millió

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

6. táblázat: **Egyes növényfajok tényleges vetőmag-felhasználása, 2014–2017**

	tonna			
Megnevezés	2014	2015	2016	2017
Gabonafélék	425 701	431 253	382 781	388 889
Búza	258 240	262 548	241 665	258 916
Kukorica	39 535	37 255	32 881	31 903
Rizs	402	501	568	514
Árpa	76 362	86 193	69 232	62 077
Rozs	8 017	6 070	6 328	6 457
Zab	10 018	8 699	7 270	4 812
Tritikálé	32 284	29 343	23 590	22 857
Borsó	156 167	151 411	—	—

Forrás: KSH

